
*Svend Åge Hansen, Vandel Savværk, fortæller fra Vandel
- frit efter hukommelsen*

Sveltegyden

Vandel By bestod den gang af ni gårde. De lå oppe på bakkeøen, hvor det gode jord var. Vandel er en bakkeø med ler under; det omkringliggende land var udvasket sand med hede (der hvor Flyvepladsen ligger i dag). Denne jord var fælleseje, hvor køer og får gik. Der gik en drivergang/-vej derud, og den startede dér hvor det nuværende savværk ligger. Den blev kaldt Sveltegyden.

På det tidspunkt, da den svenske hær trængte op i Jylland og kom til Kolding og Vejle-egnen, holdt man en pause. Og så blev der givet fri plyndring. Det vil sige, at man - måske tolv eller atten dragoner (dem til hest) - red ud i forskellig retning og plyndrede. Så var der en afdeling, som godt kunne tænke sig at tage ud vestpå til Grindsted-Skjern området, for at se hvad der var at plyndre der. Undervejs kom de igennem Vandel.

Da Vandel var udplyndret drog man videre mod vest; men en enkelt dragon vendte tilbage til Vandel. Han mente, at én af gårdmændene måske yderligere havde noget at plyndre. Og efter skarpt forhør brød bondemanden sammen og tilstod, at han havde gemt sine værdier ude i en spændehus (hyrdehus) på den nuværende Flyveplads. Der drog de så ud. Bondemanden til fods og dragonen bagefter til hest.

Da de så kom ud til spændehuset, gik bondemanden først ind og svenskerdragonen stod af hesten og fulgte efter. Da døren var lav måtte dragonen bøje sig for at komme ind. Og da greb bondemanden en skovl, der stod inden for døren, og kløvede hovedet på svenskerdragonen, hvorpå han begravede ham. Men den gode hest kunne han ikke nænne at gøre noget ved. Så den tog han med hjem og satte i stald.

Da kammeraterne efter en 14 dages tid havde udplyndret de vestlige områder, vendte de nu tilbage og kom igen igennem Vandel. De spurgte nu befolkningen - herunder også den føromtalt bondemand - om de ikke havde set noget til deres kammerat, der jo var taget tilbage til Vandel. Det havde man ikke. Svenskerne troede nok ikke helt på Vandel befolkningen, og de gik derfor rundt og kiggede sig grundigt omkring. Man fik nu kik på kammeratens hest, som stod i den omtalte bondemands stald. Svenskerne tog ham nu med op i Sveltegyden, hvor han døde under de frygteligste pinsler.